

ANDT diskussioner och trender (alkohol, narkotika, doping & tobak)

Årskurs: åk 7 – gymnasiet.

Lektionslängd: 30 – 45 min

Ämne: ANDT utveckling med diskussionsfrågor

Instruktioner:

1. Dela in klassen i smågrupper.
2. Skriv ut första diagrammet alt. att eleverna ritar av bild 1.
3. Förklara definitionerna nertill. Låt grupperna diskutera och rita in pilar på hur de tror utvecklingen har varit för de olika preparaten i 5 till 10 minuter.
4. Eleverna redovisar och argumentera sina svar i helklass i 5 till 10 minuter.
5. Visa CAN:s diagram (bild 2) och diskutera följdfrågorna.
6. Det finns många olika orsaksförklaringar, några tolkningar på varför trender går upp och ner lyfts fram i materialet.
7. Materialet finns även på power point (bilder och text).

Definitioner:

1. **A = alkohol, N = narkotika, D = doping och T = tobak**
2. Tillgänglighet = Har preparatet ökat eller minskat i Sverige.
3. Konsumtion = Har konsumtionen ökat eller minskat i Sverige.
4. Tillgänglighet/konsumtion, Pil upp = ökat under 2000-talet. Pil rakt = ingen större skillnad. Pil ner minskat.
5. Är tillgängligheten/konsumtionen större eller mindre i Sverige jämfört mot internationellt. Ja = Tillgänglighet/konsumtion är mindre i Sverige än internationellt. Nej = Tillgänglighet/konsumtion av A, N, D, T är större i Sverige jämfört mot andra internationella länder. Samma = ingen större skillnad mellan Sverige och andra länder.
6. Lag och källor är på sista sidan.
7. Den samlade bedömningen har [Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning](#) (CAN) gjort.

Om ni har frågor om materialet, kontakta Stefan Åberg 042 – 10 76 09,
stefan.aberg@helsingborg.se

2. Utvecklingen för ANDT

Hur har ANDT-utvecklingen bland svenska ungdomar förändrats under 2000-talet?

	Tillgängligheten i Sverige	+	Konsumtion i Sverige	=	Sverige jämfört mot Internationellt
A					
N					
D					
T					

1. Låt eleverna redovisa och argumentera sina svar i helklass.
2. Visa därefter nedanstående bild.

Samlad bedömning av ANDT-utvecklingen bland svenska ungdomar under 2000-talet

A			
N			
D			
T			 Rökning

A = alkohol, N = narkotika, D = doping och T = tobak.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) bedömning.

3. Följdfrågor på diagrammen

1. Vad skiljer elevernas diagram med CAN:s diagram?
2. Vad var mest och minst överraskande?
3. Diskutera tänkbara förklaringar, använd de tänkbara svaren nertill.
4. Vad behövs göras för att alla pilar ska bli gröna eller röda?
5. Varför är det inte fler som använder ANDT?
6. Vad kommer pilarna att visa om 5 och 10 år, varför?
7. Debutåldern för de som konsumerar ANT har ökat, vad bero det på?
8. Hur har internet påverkat tillgängligheten och konsumtionen för ANDT?
9. Vilka konsekvenser blir det för samhället om varje individ använder ANDT?
10. Miljön och människor tar stor skada av ANDT, hur ska vi hantera detta?
11. Producenter och säljare av ANDT tjänar stora pengar, hur ska vi hantera detta?
12. Kriminellas största inkomstkälla är ANDT, hur ska vi hantera detta?

4. Tänkbara svar till diagrammet

4.1 Tillgänglighetsförklaringar i Sverige

- Fler ställe i Sverige säljer alkohol (serveringstillstånd, systembolag).
- Alkoholen har blivit billigare och är mer lättillgänglig för unga ("vodka/öl bilen)
- Tobaksförsäljningsställen har minskat.
- Tull och Polis beslagtar större partier av ANDT.
- Internet (olaglig) försäljningen har ökat för preparaten.
- ANDT är en viktig inkomstkälla för kriminella nätverk.

4.2 Konsumtionsförklaringar i Sverige

- AT har minskat kraftigt, halverats sen början av 2000-talet.
- "Trendigt" att vara mer hälsosam (inte dricka och röka).
- Dataspel kombinerat med ANDT är ingen bra kombination.
- Marginell ökning av narkotikaanvändandet. De som använder, gör det oftare.
- Dagens narkotika har blivit starkare t.ex. THC ämnet i Cannabis (hasch/marijuana)
- Dopinganvändande har legat på en stabil låg nivå under hela 2000-talet.
- Debutålder för konsumtion av ANT preparaten har ökat under 2000-talet.
- De som använder mycket av ANDT preparaten har svårare att klara skolan.

4.3 Sverige jämfört mot internationellt

- Tillgänglighet/konsumtion är betydligt lägre i Sverige än internationellt.
- Tillgänglighet/konsumtion har minskat kraftigt för alkohol och tobak för Sverige och internationellt.
- Om snus räknas in i tobak, då fördubblas Sverige siffrorna.
- Sveriges restriktiva ANDT politik är en förklaring till att Sveriges tillgänglighet och konsumtion är bättre än internationellt.

5. Källa

- [CAN drogvaneundersökning](#)
[CAN rapport 180 drogutvecklingen i Sverige 2019](#)
[CAN rapport 159 ESPAD i Sverige](#)
[Tullverket beslagsstatistik](#)
- [Alkohollagen](#)
- [Narkotikastrafflagen](#)
- [Lag om förbud mot vissa dopningsmedel](#)
- [Lag om tobak och liknande produkter](#)

Om ni har frågor om materialet, kontakta Stefan Åberg 042 – 10 76 09, stefan.aberg@helsingborg.se

